

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **B. Ś.**

skazanego za czyn z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

i w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

w Izbie Karnej w dniu 9 maja 2022 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 grudnia 2020 r.,

sygn. akt II Ka [...], utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego

w S. z dnia 10 lipca 2020 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. zwolnić skazanego od kosztów postępowania kasacyjnego;

III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. B., Kancelaria Adwokacka w S., kwotę 442,80 (czterysta czterdzieści dwa i 80/100) zł, w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.

UZASADNIENIE

B. Ś. został oskarżony o to, że

„w okresie od daty bliżej nieustalonej m-ca lutego 2018 r. do m-ca kwietnia 2018 r., daty nieustalonej, nie później niż do dnia 13 kwietnia 2018 r. w m. Ł. woj. [...], działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru,

dokonał przerobienia dokumentów w postaci pięciu potwierdzeń odbioru korespondencji, w ten sposób, iż posługując się tzw. długopisem zmywalnym, usuwał pierwotną ich część, a następnie przy pomocy środka kryjącego w kolorze czarnym nanosił nową, celem posłużenia się nimi jako autentycznymi wobec funkcjonariuszy Zakładu Karnego w Ł. w wykazaniu, iż nadawana przez niego korespondencja nie dotarła do adresatów, przy czym czynu tego dopuścił się po odbyciu w okresie od dnia 25 stycznia 2017 r. do dnia 21 listopada 2017 r., kary pozbawienia wolności orzeczonej Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 5 listopada 2015 r., o sygn.: II K [...], następnie objętym Wyrokiem Łącznym jw. Sądu z dnia 29 maja 2017 r. o sygn.: II K [X.], w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności, za m.in. przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., czyli w ciągu 5-u lat po odbyciu co najmniej 6-u miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne”,

tj. o przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 10 lipca 2020 r., sygn. akt II K [Y.], oskarżonego B. Ś. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, przyjmując, że oskarżony dokonał przerobienia dokumentów w postaci czterech potwierdzeń odbioru korespondencji, co stanowi przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 270 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniosła obrońca B. Ś., zaskarżając go co do rozstrzygnięcia o winie. Wyrokowi temu zarzuciła:

„1. rażąco obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k., a to w sytuacji, kiedy w sprawie brak jest naocznych świadków zdarzenia. Ponadto nie można wykluczyć, aby wersja wydarzeń przedstawiona przez oskarżonego nie była możliwa. Brak jest dowodów naocznych świadków zdarzenia. Ponadto w sytuacji, kiedy przedstawiona przez oskarżonego wersja wydarzenia nie jest wykluczona. Jak też sam oskarżony jest osobą z obniżoną zdolnością postrzegania, ma stwierdzone opinią biegłych

deficyty intelektualne na granicy ociążałości intelektualnej z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz objawy zaburzeń ośrodkowego układu nerwowego;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. a to poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie polegające na ograniczeniu się przez Sąd do orzeczenia o winie oskarżonego ograniczając się jedynie do uwzględnienia dowodów obciążających oskarżonego, natomiast me dania wiary szeregowi spójnych, jasnych i logicznych dowodów świadczących o niewinności oskarżonego B. Ś.. Szczególnie w zakresie odmówienia wiary wyjaśnieniom B. Ś., jak też zeznaniom świadka P. B., który nie potwierdził jakby miał zaręczać, że oskarżony dokonuje podrabiania dokumentów, a to czynu o jaki jest oskarżony. Ponadto Sąd me odniósł się do opinii biegłych w zakresie stanu psychicznego oskarżonego, który jest osobą z ograniczeniami w sferze psychicznej, co winno mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a zostało zupełnie zmarginalizowane;

- art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., a to poprzez lakoniczne uzasadnienie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej dania wiary w zeznania świadków i odmowy wiary w wyjaśnienia oskarżonego. Jednocześnie Sąd wskazał w uzasadnieniu jedynie na okoliczności obciążające pomijając, okoliczności łagodzące, a które winny mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia, a to stan psychiczny oskarżonego i jego ograniczenia intelektualne;

- art. 297 § 1 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie wszystkich czynności niezbędnych do prawidłowego zbadania okoliczności sprawy w tym poczynienia prawdziwych ustaleń taktycznych;

2. Błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść wyżej wymienionego wyroku polegający na przyjęciu, iż:

- oskarżony B. Ś. popełnił zarzucany mu aktem oskarżenia czyn. Podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż nie można przypisać mu winy.

Z ostrożności procesowej, gdyby Sąd nie podzielił argumentów wskazanych wyżej, obrońca z urzędu niezależnie od powyższego podnosi zarzut naruszenia art. 53 § 1, 2 k.k., a to na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k., a to w ten sposób, że Sąd wymierzając karę oskarżonemu nie wziął pod uwagę okoliczności takich jak stan zdrowia psychicznego oskarżonego, jest ograniczeń intelektualnych oraz braku wywołania jakiejkolwiek szkody osób trzecich. Ponadto z uwagi na to, że oskarżony nie jest w stanie prawidłowo rozpoznać znaczenie i skutków swoich czynów, jak też wobec sytuacji, w której oskarżony wskazywał na fakt, że uzupełniane przez niego dokumenty wypisywała w liczbie kilkunastu w tygodniu podkładając jeden pod drugi co mogło powodować przebicie przez papier, a co skutkowało wywołaniem wrażenia, że karty była wypisywane kilkakrotnie. W świetle stanu psychicznego oskarżonego oraz pozostałych okoliczności sprawy oraz warunków osobistych oskarżonego, wymierzenie mu kary 8 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności stanowi niewspółmiernie surową karę, na podstawie art. 270 § 1 k.k., który przewiduje karalność za popełnienie tego czynu począwszy od kary grzywny, poprzez ograniczenie wolności, a na karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5".

Formułując cytowane zarzuty, autorka apelacji wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie B. Ś. od zarzucanego mu czynu,
ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie go do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ka [Z.], utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zarzucił on „rażące naruszenie prawa mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a to obrazę: (...)

a. art. 433 par. 2 k.p.k. w zw. z art. 457 par. 3 k.p.k. w zw. z art. 7 oraz art. 410 k.p.k. poprzez powierzchowną i niepełną kontrolę instancyjną Sądu Okręgowego

podniesionych w apelacji zarzutów obrazy przepisów postępowania opisanych w odpowiednich podpunktach pisemnej apelacji obrońcy oskarżonego w zakresie wadliwej oceny materiału dowodowego w tych fragmentach co doprowadziło do niezasadnego przyjęcia przez Sąd orzekający, iż B. Ś. popełnił występki z art. 270 k.k., a tym samym doszło do zaakceptowania naruszenia przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów i rozstrzygania wątpliwości na korzyść oskarżonego poprzez uznanie, że skazany przerabiał potwierdzenia odbioru nadanej przez niego z ZK korespondencji urzędowej, pomimo że nie ma na to jednoznacznych i niebudzących wątpliwości dowodów, a on sam od początku sprawy i z całą stanowczością nie przyznaje się do winy, a jego wyjaśnienia korelują z zeznaniami świadka z jednej celi,

b. art. 433 par. 2 w zw. z art. 457 par. 3 k.p.k. poprzez niemal całkowity brak rozważenia przez Sąd odwoławczy wskazanego w apelacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść oraz pominięciu w zdecydowanej większości argumentacji szczegółowo przedstawionej przez obrońcę w pisemnej apelacji poprzez odniesienie się Sądu odwoławczego do tych zarzutów jedynie w bardzo ogólnikowych stwierdzeniach w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych sprawy bez wskazania procesu rozumowania i wyszczególnieniu wszystkich okoliczności skutkujących utrzymaniem w mocy zapadłego w Sądzie I instancji wyroku,

c. art. 457 par. 3 k.p.k. przez brak ustosunkowania się i wyjaśnienia w sposób spełniający należyty standard procesowy w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w K. całości zarzutów i poprzestanie jedynie na ogólnikowych stwierdzeniach dotyczących prawidłowości wszelkich ustaleń przez Sąd I instancji ewidentnym powielaniu jedynie argumentacji Sądu orzekającego jako własnej bez należytego i koniecznego krytycyzmu, podczas gdy apelacja zawierała szczegółowe zarzuty z przytoczeniem przepisów prawa, które według obrońcy zostały przez Sąd I instancji naruszone”.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ka [Z.] i poprzedzającego go wyroku Sądu

Rejonowego w S. z dnia 10 lipca 2020 r., sygn. akt II K [Y.] i przekazanie sprawy B.Ś. do ponownego rozpoznania do właściwego Sądu I instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie można uznać, by Sąd odwoławczy uchybił standardom określonym w art. 433 § 2 k.p.k. Otóż przepis ten może być naruszony jedynie wówczas, kiedy sąd odwoławczy w ogóle nie ustosunkuje się do określonego zarzutu wskazanego w apelacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r., II KK 127/12). Tymczasem skarżący podstawy tego zarzutu upatruje w rzekomo wybiórczym i powierzchownym rozpoznaniu apelacji.

W procedowaniu Sądu drugiej instancji nie sposób też doszukać się naruszenia zasady określonej w art. 7 k.p.k. W swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że skuteczne podniesienie pod adresem sądu odwoławczego zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. możliwe jest, co do zasady wówczas, gdy sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia sądu I instancji lub też nowe ustalenia faktyczne, naruszając przy tym określoną w powołanej normie zasadę swobodnej oceny dowodów (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2003 r., III KK 11/03; z dnia 4 maja 2005 r., II KK 399/04; z dnia 6 marca 2007 r., IV KK 362/06). W omawianym przypadku Sąd odwoławczy nie poczynił odmiennych ustaleń faktycznych i zaaprobował ocenę dowodów, a w konsekwencji ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd a quo. Przeprowadzona w tym zakresie analiza jest - wbrew twierdzeniom skarżącego - logiczna, spójna, konsekwentna i brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, aby miała ona charakter dowolny.

Również teza o naruszeniu w niniejszej sprawie art. 410 k.p.k. nie została opatrzona żadną rzeczową argumentacją. O naruszeniu tego przepisu wolno byłoby mówić, gdyby orzeczenie Sądu meriti oparte zostało na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej, ewentualnie tylko na części ujawnionego

materiału, a Sąd odwoławczy, mimo wskazania tego uchybienia w apelacji, przeszedł nad nim do porządku. Taka sytuacja jednak nie miała miejsca.

Równie nieskuteczny jest zarzut niemal całkowitego braku rozważenia przez Sąd odwoławczy zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku w punkcie 3.2 wskazuje, że zarzut ten został dostrzeżony i oceniony. Natomiast okoliczność, że ocena ta nie spełnia oczekiwań skazanego, nie może być podstawą kasacji. Jeśli dodatkowo uwzględni się fakt, iż uzasadnienie zarzutów apelacji dotyczących winy i ustaleń faktycznych zawarte zostało na niespełna stronie maszynopisu i poza negacją nie zawierało żadnych argumentów, odpowiedź Sądu odwoławczego nie może być uznana za zdawkową, mimo że jest zwięzła.

Nie można też uznać, by doszło do obrazy art. 457 § 3 k.p.k. Uznaje się bowiem, że do naruszenia tego przepisu dochodzi wówczas, gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji, a więc wtedy, gdy sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśni swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja będzie zawierała braki. Stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, w wykonaniu obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od meritum sprawy może przybrać formę bardziej lub mniej rozbudowanego wyводу (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2021 r., sygn. akt II KK 175/21).

Dla porządku zauważyć należy, że ten zarzut kasacyjny został sformułowany w czasie obowiązywania przepisu art. 537a k.p.k., który zakazuje uchylenia wyroku sądu odwoławczego z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k.

Z tych więc powodów Sąd Najwyższy uznał wszystkie zarzuty kasacyjne za bezzasadne w stopniu oczywistym i kasację na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. oddalił

